

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Dette blot som begrundelse for, at jeg synes, vi skal tænke lidt over det og lade være at komme med generelle besværgelser, men tage det punkt for punkt, når eller rettere sagt hvis spørgsmålet opstår, for nu skal vi først se, om bachelorniveauet bliver populært, og om det kan bruges til noget. Det er jo beskæftigelsen blandt de færdiguddannede, der er et af de vigtigste barometre, som vi må tage i betragtning, når vi skal dimensionere uddannelserne.

Guderne skal vide, at jeg helst ville have fri adgang alle steder, men så længe arbejdsløshedsprocenten er 17 for humanistiske kandidater, synes jeg, det er vanvittigt at lave fri adgang. Jeg håber, at humanistbekendtgørelsen, som fru Elisabeth Arnold nævnte, kan forbedre beskæftigelsessituationen, og lad os drøfte, hvad vi i øvrigt kan gøre for at forbedre beskæftigelsessituationen for bl.a. humanistiske kandidater.

Men indtil videre står vi altså med 17 pct. arbejdsløse, og det er i virkeligheden lidt af en skændsel og et monument over noget, som ligner fallit. Hvad ligner det, at man har menesker gående i så lang tid til så stor belastning for det offentlige og for dem selv, hvorefter de, når de endelig er færdige efter i gennemsnit en halv snes år, har lige så stor arbejdsløshedsprocent, som hvis de slet ikke var gået i gang med noget som helst? Det er ikke noget fyrsteligt resultat. Vi må sige til disse institutter, som uddanner til arbejdsløshed: Nu har I humanistbekendtgørelsen, I har bachelormuligheden – vær venlig at tænke kreativt. Jeres virksomhed er i øjeblikket stærkt underskudsgivende, den leverer produkter, der ikke kan afsættes. Det er jeres opgave at få det ændret. Hvis I ikke ændrer det, så bliver der opretholdt en meget skrap adgangsbegrænsning på jeres område. Jeg tror, vi er nødt til at sige det så ligefremt.

Spørgsmålet om penge har været nævnt af både fru Bente Juncker, hr. Lysholm Christensen, fru Helle Degn og hr. Rahbæk Møller. Til det vil jeg blot sige, at hvis man læser statistikken – det kan være, jeg har en anden udgave end medlemmerne, det synes jeg noget af debatten tyder på, men jeg vil lade en trykt udgave omdele, og dér er tabellerne på side 19 og 20 – så er der sket det, som man med et positivt ord kan kalde en produktivitetsstigning, og som andre vil kalde en besparelse, pr. færdiguddannet. Det er erkendt. Det skete især i begyndel-

sen af 1980'erne, og bl.a. skete det under indtryk af den rapport, som jeg havde bestilt hos firmaet Jens Bisballe Planlægning, og som bl.a. begrundede, hvorfor man kunne uddanne 20 pct. flere på Danmarks Tekniske Højskole uden ekstra ressourcer. Det var i øvrigt en vurdering, som direktoratet også havde.

Selvfølger er der en grænse for, hvor meget vi kan spare, men jeg tror nok, at vi skal være opmærksom på alle de steder, hvor der stadig væk kunne spares mere endnu, og hvor vi kunne frigøre midler til ekstra pladser. Jeg tænker på, at vi ikke udnytter hverken institutionerne eller skoleåret særlig godt. Hvis man sammenligner danske videregående uddannelser med udenlandske, så starter vi i Danmark senere end de andre og slutter før de andre.

De studerende klager over undervisningskvaliteten. Det gjorde de også under professorvældet, det har fru Elisabeth Arnold ret i, og med god grund; men det tragiske er, at selv om vi har fået studienævn med 50 pct. studentrepræsentation, så kan Odense Universitets rektor alligevel erklære netop studienævnene for fallit, de har ikke løst deres opgave, og derfor står vi stadig med et kvalitetsproblem. Derfor tror jeg, at det, vi skal have, er noget i retning af studieansvarlige ledere på institutterne, som har ansvaret for, at kvaliteten er, som den skal være – de skal så selvfølgelig kunne afsættes på en eller anden måde – men det er vigtigt, at der er »no'en å har ansvaret«, som Storm P. siger i »Sangforeningen Morgenrøden«.

Hr. Rahbæk Møller havde fået den opfattelse, at deltidsuddannelser skulle være mod fuld betaling; det vil jeg gerne dementere. Det lovforslag, som vist bliver offentliggjort i dag, rummer en betaling på i gennemsnit ca. 20 pct., og det er jo et niveau, som man kender i forvejen fra nogle af de deltidsuddannelser, som vi allerede har i dag på især handelshøjskoleområdet, så værre er det ikke.

Tanken er ikke lanceret som et forsøg på nu at give den sutteklud til alle afviste, at de bare kan gå i gang på deltid, det er der ikke tale om. Vi flytter med det forslag ingen penge fra dette system til deltidssystemet. Men hvis der skulle være en eller anden med en rigtig dårlig studentereksamen, som hele sit liv har brændt efter at læse psykologi, men som ikke har skygge af chance, fordi beskæftigelsesmulighederne er så elendige for psykologer, og fordi der derfor er